

Dne 7. svečna 1878. je umrl papež Pij IX., a že 20. svečna 1878. je bil izvoljen novi papež — Leo XIII., ki je imel takrat 68 let. Čudni glasovi so se takrat raznašali po svetu zaradi te izvolitve: vsi ljudje so bili osvedočeni, da ne bo vladanje novega papeža dolgo. In vendar — še je živ! Preživel je vse tedanje kardinale, samo eden izmed njih živi še danes.

Papež Leon XIII.

Sedaj — v 93. letu svojega veka — slavi Leon XIII. petindvajsetletnico svojega papeževanja — po tako dolgem vladanju, ki je izpolnjeno z velikimi dogodki in z mnogimi uspehi.

Dne 3. sušca je praznoval ves svet petindvajsetletnico njegovega kronanja. Velike slavnosti so bile zlasti v Rimu, kjer se je zbralo omenjenega dne na tisoče romarjev. — O papežu Leonu XIII. je pisal „Zvonček“ že v prvem letniku na strani 73.

Pripovedka o Atilovem grobu.

Napisala M. P.

Atila je bil kralj Hunov. Bili so to divji vojščaki, ki so pustošili v petem stoletju rimske pokrajine in gotske dežele. Huni s svojimi divjimi napadi so takorekoč povzročili preseljevanje narodov.

Atila je bil njih najslavnejši vojskovodja. Bil je neustrašen in pogumen, drzen in silovit junak. Njegovi podložniki so se bali že njegovega pogleda. Bil je jako skromen, dasi je bil bogat. Podjarmil si je mnogo nemških narodov; celo mogočni Rimljani so mu plačevali davek.

Zgodovina nas uči, da so naše slovenske dežele bile tedaj last rimskega cesarstva. Imenovali so se Norikum in Panonija. Rimci so si postavili v njih nekaj lepih mest; tako n. pr. Petovio (Ptuj), Celejo (Celje), Emono (Ljubljano) i. t. d. Dežela je imela mnogo lepih cest, ki pričajo še dandanes o podjetnosti mogočnih Rimljanov.

Ko je došel Atila na mejo sedanje Ogrske, je opustošil tudi lepo Panonijo in razdejal nekaj mest. Na meji Ogrske in Panonije je imel lasten grad, v katerem je hranil mnogo dragocenosti. Gradič je bil skrit na gričku, ki ga obkrožajo od vseh strani večji holmi, na katerih raste dandanes prežlahtna vinska trta.

Tu je torej imel Atila začasno svoj dom. Stražili so ga vojaki, a ljudstvo je odbežalo ter se skrilo v pragozdih in po gorah. Atila je živel tu mirno in brez skrbi ter se pripravljal za nove napade in nove vojne.

Še dandanes se vidijo nekateri ostanki onega gradu. Natančno se vidijo prekopi, na katerih raste bolestno trnje ter klubajoč brani prišlecem vhod. A v maju cveto tu najlepše šmarnice in pojo slavci najmileje pesmi...

In vendar se ljudstvo nekako ogiblje tega kraja, in celo otroci ne trgajo radi cvetic na Atilovem gradišču. Zvečer in ponoči pa se marsikdo po ovinku izogne poti mimo gradišča, na katerem — straši...

Neki ondotni sosed je nekoč opazil proti polnočni uri luč na svojem travniku. Ker ni bil ravno boječ, se hitro odpravi v dolino. Ko pride bliže, opazi viteško opravljenega mladeniča, ki z velikimi grabljami obrača rumene cekine, kakor se obrača seno, kadar se suši. Mož bi si rad nagraбил denarja; pa hipno zavika sova v gozdu — možu se nekaj zablešči pred očmi, in ko zopet izpregleda, ne vidi ničesar. Drugo jutro ni opazil nobenega znamenja o ponočni prikazni.

Bili so trije bratje — Frici. Junaški od nog do glave so se osrčili ter šli nekega dne iskat bogatih zakladov, ki leže baje zakopani na gradišču.

Votlo so zabobnele sekire in motike, bratje so kopali, da jim je pot curkoma lil s čela. Pri delu so bili resni in molčeči, zakaj nihče se baje ni smel ne ozreti ne nasmehnit, sicer bi se vse pogreznilo.

Delali so noč in dan, in proti jutru drugega dne je najstarejši brat zadel ob železni pokrov velikanske kadi. Frici so se razveselili, a nobeden ni črhnal besedice.

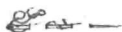
S podvojenimi močmi so kopali dalje in kmalu bi imeli dvigniti težak pokrov... A nekako čudno jim je bilo pri srcu... Tačas je prijezdil mimo mlad junak na belem konju in v srebrni opravi. Konj se je vspenjal z jezdecem, da so se iskre kresale pod težkimi kopiti. Toda bratov ni zmotil jezdec niti za hip, mirno so delali dalje...

Za nekaj časa se zopet prikaže isti jezdec, a takrat na veliki umazani svinji, ki je neznansko krulila in divjala. Toda tudi zdaj so bratje srečno premagali izkušnjo — nobeden se ni ozrl in niti za trenutek ustavil dela.

Izginil je ostudni jezdec, in svečan mir je legel naokolo. Tam v dalji ogrske ravnine je vsplavalo na nebo solnce ter se v tisoč in tisoč žarkih razlilo po rosnih poljanah in temnozelenih jelovih gajih. Bratje so se razveselili solčnih žarkov in škrančevih pesmi, ki so se oglašale nekje visoko pod nebom kakor v pozdrav mlademu jutru in kraljevemu solncu. S težavo so dvigali pokrov... Polna kad zlatih rumenjakov, ki so se čudovito in čarobno lesketali v žarkih jutranjega solnca. Ta hip se iznova prikaže jezdec na belcu, ki je skakljal ter pri vsakemu koraku z zadnjimi nogami

počeni! na tla . . . Mlajši brat se je ozrl in nasmehnil . . . Votlo ropotanje in bobnenje je pretreslo ozračje, vmes so se čuli klici nesrečnih bratov, a za temi je legel mir, mrtvaški mir nad zasutim grobom . . . In na njem raste sedaj bohotno trnje, dehte pomladne vijolice ter pojo slavci pozno v noč svoje nežne uspavanke.

Odsihdob ni nihče več iskal zakladov na gradišču, med ljudstvom pa živi pravljica o ponesrečenih bratih na Atilovem gradišču.

Ko bi bilo res . . .

*Za goro devedo
črn grad,
skozi dan in leto
v njem zamorec mlad.*

*Grad brez oken, duri,
durim tuj zapah —
Abdul Šurimuri
v njem zamorec, strah.*

*V gradu nepremična
v krsti iz zlata
mlada spi kraljična,
kletev nad njo zla . . .*

*Ko bi znal, pojašem
v goro danes baš,
daj, da jo pripašem
sabljo, kralj Matjaž!*

*Tam za goro dvorec,
v njem kraljična spi —
Abdul, črn zamorec,
vkleto jo drži . . .*

*V grad na konju tečem,
v grad brez oken, vrat
in zamorcu rečem:
Daj pod sabljo vrat!*

*Deklico otel bi
ven na božji zrak,
na konjiča sel bi
pa zažgal tobak!*

Fran Žgur.

Belopeški jezери.

*Nad usodo naroda nesrečnega
majka Slava bridko je zaplakala
in s solzami je prosila Večnega,
naj usoda lepša rod bi čakala.*

*Iz oči tedaj dve solzi težki sta
na slovensko zemljo kanili,
snežni hribje so se zganili,
jezeri nastali Belopeški sta.*

Narjan Pretko.

